

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Vergadering van de verenigde afdelingen

Zitting van 28 januari 1982

Aanwezig : de heer FLEERACKERS, voorzitter

Nederlandse afdeling : de heer [REDACTED], ondervoorzitter
de heren [REDACTED], [REDACTED] en
[REDACTED], vaste leden

Franse afdeling : de heer [REDACTED], ondervoorzitter
de heren [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en
[REDACTED], vaste leden

Secretarissen : de heer [REDACTED], adviseur
de heer [REDACTED], inspecteur-generaal

Nr. 12.322/II/P
[REDACTED]

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht,

Gelet op de klacht van de Association du Personnel wallon et francophone des Services Publics, ingediend per brief van 16 december 1980 en bevestigd per brief van 8 april 1981, tegen de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, in verband met een dienstnota zonder datum of ordnummer, die verspreid werd op 11 december 1980, en met de dienstnota nr. 32/80 van 12 december 1980, uitgaande van de algemene directie van de Dienst, die beiden de aanstelling tot voorwerp hebben van de hiërarchische oversten die belast zijn met het opstellen van de signalementsvorstellen;

Gelet op de artikelen 60, § 1 en 61, §§ 3, 4 en 5 van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken;

Overwegende dat de betwiste nota's volgens de klager de systematische tussenkomst van ambtenaren van de Nederlandse rol in de signalementsprocedure van ambtenaren van de Franse rol organiseren;

Dat bij het onderzoek bleek dat de tussenkomst van ambtenaren van de Franse rol in de signalementsprocedure van ambtenaren van de Nederlandse rol eveneens voorgeschreven is;

Overwegende dat het statuut van het personeel van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, een centrale dienst in de zin van de S.W.T., opgemaakt werd door de Raad van Beheer en goedgekeurd door het Regentsbesluit van 15 mei 1949;

Dat met de woorden van artikel 19, § 1 van dit statuut de directeur-generaal de bevoegde hiërarchische diensten aanwijst om de feiten op de individuele steekkaart in te schrijven en om de signalementsvoorstellen op te stellen;

Overwegende dat deze aan de directeur-generaal van de Dienst toegekende macht slechts uitgeoefend mag worden in overeenstemming met de taalwetten aangezien de Raad van State het volgende onderstreept heeft, "door de wet van 2 augustus 1963 heeft de wetgever de regeling van dat deel van de organisatie der diensten en van dat deel van het statuut van het personeel dat verband houdt met het gebruik der talen en met de verdeling van de betrekkingen over de taalgroepen, zelf vastgesteld (...). Het "verwettelijken" van die materies van inwendig bestuur heeft, volgens de rechtspraak van de Raad van State tot gevolg dat indien de Koning of een minister binnen de grenzen van de hun toekomende bevoegdheid regelen vaststelt die met voorschriften van de taalwet onverenigbaar zijn - zelfs indien die onverenigbaarheid enkel voortspuit uit de bijzondere gegevens van een bepaald concreet geval - het reglementair voorschrift voor het door de taalwet gestelde moet wijken";

(Advies van de afdeling administratie van de Raad van State, VIde Kamer, 6 mei 1977)

Dat deze zienswijze van de Raad van State eveneens geldt voor de gewraakte handelingen, die door de directeur-generaal van de Dienst gesteld werden met toepassing van artikel 19, § 1 van het statuut van het personeel.

Overwegende dat inzake het signalement van het personeel van de centrale diensten, de Raad van State in verscheidene arresten, uit de taalwet de volgende principes afgeleid heeft :

1. - "Artikel 39, § 1 dat het gebruik van de talen in de interne diensten regelt, verwijst naar artikel 17, § 1; luidens artikel 17, § 1, B, 1°, moeten de zaken die een ambtenaar betreffen behandeld worden, zonder beroep op vertalers te doen, in de taal van die ambtenaar.
2. - Het volstaat niet dat de aanmerkingen op de beoordelingsstaat in de taal van de ambtenaar gebeuren, maar wanneer een ambtenaar in verband met zijn dienstprestaties of zijn ambtelijk gedrag wordt beoordeeld door zijn oversten, moet zulks uiteraard gebeuren na persoonlijke kennisneming door die overste van alle stukken die verband houden met de zaak, en die kennisneming moet dan ook gebeuren in de taal van de betrokken ambtenaar, wat van degene die hem beoordeelt een objectief vast te stellen reële kennis van de taal van de ambtenaar veronderstelt bij ontstentenis waarvan een taaladjunct dient op te treden.
3. - Uit de taalwet, die voorrang heeft op iedere maatregel van reglementaire aard, volgt dat de hiërarchische overste die bevoegd is om een signalementsvoorstel te doen, de ambtenaar is die, in stijgende orde van de hiërarchie, de plaats bekleedt die het dichtst bij die van de ambtenaar gelegen is en beantwoordt aan de door de taalwetgeving vereiste voorwaarden.

4. - Een voorstel gedaan met overtreding van de artikelen 17, § 1, B, 1° en 39, § 1, is nietig krachtens artikel 58 van de S.W.T.; de nietigheid van het voorstel brengt deze van de definitieve beslissing met zich mee. (Arrest van de Woude nr. 14.563 van 2/3/1971; arrest Mertens, nr. 15.086 van 17/12/1971).

Overwegende dat anderzijds de Vaste Commissie voor Taaltoezicht geadviseerd heeft dat de signalementsvoorstellen moeten gedaan worden door de oversten van dezelfde taalrol als die van de ambtenaar of door de oversten van de andere taalrol die een wettelijke kennis hebben van de taal van de ambtenaar of bijgestaan worden door een tweetalig adjunct (advies V.C.T. nr. 4372/II/P van 25 november 1976);

Dat opgemerkt moet worden dat een ambtenaar ten opzichte van de taalwet slechts tweetalig is wanneer hij aan twee voorwaarden voldoet, namelijk houder zijn van een getuigschrift van de vereiste taalkennis voor toetreding tot het tweetalig kader en daadwerkelijk ingeschreven zijn in dit kader;

Overwegende dat de V.C.T. in haar advies nr. 4529/II/P van 11 januari 1978 heeft aangenomen dat ambtenaren die bestemd zijn voor het tweetalig kader omdat ze geslaagd zijn voor het toelatingsexamen, maar er niet op ingeschreven zijn, bij wijze van uitzondering en wanneer zulks vereist is in het belang van de dienst, tijdelijk kunnen belast worden met zaken die in de andere taal dan zijn basistaal dienen behandeld te worden;

Dat dit evenwel niet kan gelden voor de signalementsprocedure;

Overwegende anderdeels dat de gewraakte dienstnota's de ene zonder datum of ordenummer verspreid op 11 december 1980, de andere, nr. 32/80 van 12 december 1980, duidelijk de dienstnota nr. 31/80 van 3 december 1980 tot voorgaande hebben, waarin de directeur-generaal van de B.D.B.H. de namen van de 13 laureaten van de taalexamens, over de kennis van de tweede landstaal voor de toelating tot het tweetalig kader meedeelt;

Dat er moet opgemerkt worden dat de notulen die de resultaten van de examens bevatten, waaraan 15 onder hen hebben deelgenomen op 20 oktober 1980 (schriftelijk examen), 28 november 1980 (mondeling examen, Franse rol) en 1 december 1980 (mondeling examen, Nederlandse rol) slechts op 17 december 1980 ter bekrachtiging werden getekend door de Vaste Wervingssecretaris, overeenkomstig artikel 19 van het K.B. nr. IX van 30 november 1966, en dat deze resultaten slechts door de brieven nr. Niv. 1/Art. 12 par. 1/19.272 en 19.279 van 17 december 1980 werden medegedeeld aan de B.D.B.H. overeenkomstig artikel 21, 1ste alinea van bedoeld K.B.;

Dat de 11 ambtenaren die geslaagd waren bijgevolg niet beschouwd konden worden als laureaten van bedoelde taalexamens vóór 17 december 1980, en dat het hoedanook verkeerd zou zijn om uit een aan die datum voorafgaande dienstnota af te leiden dat zij ambtenaren zijn welke voor het tweetalig kader zijn bestemd en aldus hun systematische interventie in de signalementsprocedure te rechtvaardigen;

Overwegende dat krachtens artikel 59 van de S.W.T. alle administratieve handelingen en verordeningen nietig zijn die naar vorm of naar inhoud, strijdig zijn met de bepalingen van de S.W.T.;

Dat de Raad van State - afdeling wetgeving - in haar advies van 7 februari 1962 over het wetsontwerp dat de wet van 2 augustus 1963 moest worden, gemeend heeft dat derhalve niet alleen de bestuurshandelingen in de zin van "rechtsgevolgenhebbende handelingen van bestuursoverheden" bedoeld worden maar ook alle handelingen van "openbare diensten" in de zin van artikel 1 van het ontwerp (artikel 1 van de S.W.T.) of zij al dan niet uit zich zelf rechtsgevolgen kunnen hebben; nietig zullen kunnen worden verklaard niet alleen rechtshandelingen zoals akten van de burgerlijke stand en uitvoerbare beslissingen, maar ook akten van procedure of bekendmaking, of nog mededelingen allerhande zoals blote berichten (Parl. Dok. Kamer nr. 331 (1961-1962) nr. 1, p. 29 en 28);

Dat de gewraakte dienstnota's, waarin de algemene directeur van de B.D.B.H. de hiërarchische oversten aanwijst die belast zijn met het formuleren van de signalementsvoorstellen, geen rekening houden met de dwingende bepalingen van de S.W.T.;

Beslist om die redenen met eenparigheid van stemmen, met één onthouding, als volgt te adviseren :

Artikel 1.- Overeenkomstig artikel 58 van de S.W.T. zijn de hiervoor beschreven dienstnota's die uitgaan van de algemene directie van de B.D.B.H. en de aanstelling inhouden van de hiërarchische oversten die belast zijn met het formuleren van de signalementsvoorstellen, nietig.

Artikel 2.- De directeur-generaal van de B.D.B.H. wordt verzocht de nietigheid vast te stellen van de bedoelde dienstnota's en bijgevolg van alle handelingen die erop gesteund zijn.

Artikel 3.- Dit advies wordt meegedeeld aan de B.D.B.H., aan de minister van Buitenlandse Handel en aan de staatssecretaris van Buitenlandse Handel die als toezichthoudende overheden worden verzocht, bij in gebreke blijven van de directeur-generaal, zelf de nietigheid vast te stellen. Zij worden eveneens verzocht de Commissie op de hoogte te brengen van het gevolg dat aan dit advies zal worden gegeven.

